

373. Varia (1)

1. Onze gids geleidde ons als een poolster in de poolstreek. Het kleine poppedeintje droeg echte poppenkleertjes. Ken je de popeyespierentruc? De clou (pointe) is spinazie! Popeline jurken zijn van poplin gemaakt: een licht weefsel waarvan de ketting uit zijde en de inslag uit floretzijde of katoen bestaat. We moeten pootaan spelen om zo meteen nog te kunnen pootjebaden. Van de woorden die aan het Franse 'dragen' gelieerd zijn, noemen we: porte-manteau (kapstok), porte-manteauwoord (voorbeeld: 'brunch' uit 'breakfast' en 'lunch'), porte-malheur (ongeluksbode, brenger van onheilstijding), porte-crayon (potloodhouder), porte-lettres (omslag voor brieven en stukken), porte-brisée (vleugeldeur) en porte-bonheur (gladde armband zonder sluiting). Wat is de portee van deze fax? De portakabin – kant-en-klaar geleverd tijdelijk gebouwtje – was geheel gevuld met heroïnespuiten.
2. Na de wake-upcall (Jaarboek 2007) snoozede ze nog enige tijd (en haar wekker ook). Daarna moest ze in het verpleeghuis de snoezelkamer in orde brengen, zodat de oudjes (wat een snoesjes!) konden snoezelen. Zelf was zij daarbij de snoezepoes. De schoorstenen op Porto Rico moeten roken. De Porto Ricanen zelf roken portorico. De meeste voormalige postcheque-en-girodienstklanten hebben nu een Postbankrekening en -rekeningnummer. De postscriptummededeling (het PS'je) behelste attentmaking op een postuniversitaire imkeropleiding. Een postnatale depressie is een post-partumdepressie (die treedt dus post partum) op. Een post mortem onderzoek (postmortaal onderzoek) vindt na de dood (post mortem dus) plaats. Mijn angst is dat mijn postillon d'amour zelf een oogje op haar heeft. Vroeger was Tante Pos een soort postiljon die voor het post-en-telegraafkantoor werkte.
3. Port-salut is chique trappistenkaas, die vaak in chic gezelschap gegeten wordt. In het postconciliaire tijdperk werd het eten van posteleinsoep steeds populairder. Het Postbus 51-spotje maakte geen reclame voor postbus-bv's, noch attendeerde het op de post-11 septemberbeurscrisis. Potas is as uit de pot, maar ook kaliumcarbonaat. De gedachte had postgevat, dat de politie daar maar moest gaan postvatten. Bij posttraumatisch denk je al gauw aan die stressstoornis (PTSS). Een potemkindorp is een (verlaten) façadegemeenschap. Het powerpointen (Jaarboek 2008) is een PowerPointpresentatie [Taalunie] geven. Het powerfeminisme toont de kracht van de vrouw. Een PPS is een postpostscriptum (en u weet nog: XXL is extra extra large), maar de pps is de publiek-private samenwerking. In de pool werd gegokt hoe de poule zou eindigen. Drink maar een poesje (een pousse-café). Je mag niet prat gaan op je talenten!
4. Het poujadisme is een kleinburgerlijke protestbeweging met extreemfascistisch karakter. Waarom heet poudre de riz (poudre d'iris) niet gewoon op zijn moerstaals talkpoeder? Potverdriedubbeltjes, potjandriedubbeltjes, potje-met-bloemen, nu gebruik ik toch bijna weer zo'n vloek! 'Potlife' vind ik een belachelijke term. Hij kon heel wat potten breken bij zijn leraar Nederlands (een neerlandicus): een potpourri (het ene gezelschap speelde maar één potpourrietje, het andere speelde meerdere potpourri's), een potsenmaker, een pottenkijker, een pot de chambre (nachtspiegel, po: nee, niet die Po!), pot-de-vin (fooi, steekpenning) en een pot-au-feu (stoofpot van vlees met bouillon en groente). Poulet is kip, poelet is soepvlees (ezelsbrug: oe - oe!). Waarom zijn 'preëminent' en 'preëemptief' bijzondere woorden? Gebruikt hij prednison? Dat pratatieve nest van hiernaast gaat me liederlijk de keel uithangen.
5. De praktikant ontpopte zich met zijn practical jokes als een ware practical-joker. Het pret maken leidde tot één grote pretmakerij. Deze schoenen zullen nog wel prête-ren (ruimer worden, uitlopen). Een ghostwriter als R.D. te H. is een prête-nomfiguur. Zijn anabole steroïden prestatie bevorderend, dienen ze de prestatiebevordering? Een presse-papier belemmert papieren om weg te waaien. Zijn presentie was zijn acte de présence: hij had préséance aan de meeting gegeven. Na een prelude (voorspel, preludium, dat werd

gepreludeerd) volgden interludium (tussenspel) en postludium (naspel, dat werd gepostludeerd).

6. Het préjugé luidde dat premie A-woningen alleen via vriendjespolitiek werden toegewezen. De prinses-van-de-nacht is een zuilcactus die 's nachts bloeit. Onze prinses Máxima gedraagt zich prinsesselijk; ze leeft nog en verdient geen tussen-n. Deze priester-dichter is de primus inter pares. De bourgogne uit de Bourgogne was duidelijk een premier cru. Heeft de prinsenstad (Delft) ooit een prins-bisschop gehad? De envoi is de princestrofe bij het rederijkersrefrein. Ik ga mijn geheimen niet prijsgeven. Het prince-de-galles is een wollen weefsel. Een priesnitzverband is een nat verband bedekt met een waterdichte stof en bevestigd met een zwachtel. Een spillebeen is een prikkebeen; zo wordt ook een ooievaar wel genoemd. De prijs-kwaliteitverhouding was ruim voldoende. De prima ballerina en de prima donna waren erg close. De primerate verlagen moet je vooral niet doen in primetime.
7. Is het nu Boulez' [ès] muziek of Boulezs [ee] muziek (let op: we bedoelen dit niet in het Engels!)? Het woord 'cyste' spreek je vanzelfsprekend met een 'k' uit. Van Dale bevestigt dat. Het woord komt van het Griekse woord voor blaas. Een cystoscoop is een blaasspiegel en cysteus is gepaard gaande met cystevorming. Het cysteaaltje is trouwens een draadworm. Onlangs (pas geleden, kortgeleden) was hij hier nog. In mattentaart is mat verwerkt, een klont van toevallig geronnen melk. De tarantula (tarantel) is een Zuid-Europees geslacht uit de familie van de wolfsspinnen, waarvan de beet ontsteking veroorzaakt (let op: de tarantella is een dans!) Is het PMS het premenstrueel syndroom, het PMWS is de wegwijz ziekte, een bepaalde varkensziekte. Wat is correct: 'de gids heeft voorgedaan' of 'de gids is voorgedaan'? Een prise directe is een rechtstreekse aandrijving. Is elke 'Sherlock Holmes' een private eye?
8. Dat is toch je reinste prinzipienreiterij (een soort van stokpaardjesberijderij), dat we voor 'prinsmetaal' per se 'prinsrobertsmetaal' moeten schrijven? Prises d'eau zijn plaatsen waar een waterleiding water opneemt. Het prisoner's dilemma is heel bekend in de speltheorie. De Prittstift is nog niet tot de woordenboeken doorgedrongen. Op een procureurskantoor werken mensen met procureurstelling. Een proctologe is een anusspecialiste. De (Nederlandse) soap had een hoog Privégehalte. Zijn levenswandel was promiscue, droop van de promiscuïteit. De proppiedik kon nauwelijks de deur door. Hij keelde het beest propria manu. Een prompte betaler betaalt pront. Prognaten vertonen prognathie; dit in tegenstelling tot orthognaten. Zijn proluxe verhandeling over de proliferebeweging ging ons behoorlijk vervelen. Prognostiek is een kwestie van prognosticeren. In het gezelschap van professor doctor Maat at men profiteroles.
9. Een profylaxe is een voorbehoedmiddel (nee, niet dat!) tegen bijvoorbeeld tuberculose (overgebracht door tuberkelbacteriën). De pro-formabijdrage was een pro-memoriepost. De profi heeft een mooie uitzending geproduceert. Als je progeria hebt, lijdt je aan het hutchinson-gilfordsyndroom. Zijn prodigieuze geïrriteerdheid stak ons nogal. Die prodentglimlach verging hem wel op het procustesbed! De pro-Deadvocaat verdedigde de pro-Deaan pro Deo. Het proëmium was niet alleen voorwerk, maar ook vuurwerk. Dat speelde zich letterlijk op het proscenium af. Het proterozoïcum is het hoofdtijdperk dat ligt tussen het archaïcum en het paleozoïcum. Zijn protegeetjes deden het goed. Eén soort protea's is speciaal voor Nelson Mandela gekweekt. Correctie: moet zijn de strelitzia. Pro nunc (voorshands) ging de rechter daarvan uit. In Italië vindt je kameraad de lekkerste prosciutto's.
10. In de propedeuse leer je dat de prosopopoeia een persoonsverbeelding is en dat je de loucheste prostitueetjes beter kunt mijden. Na een proeverij word je geacht in het voordeel van een bepaald product, zoals provenceolie, te proouwen. Het proto-Grieks is een voor-Griekse taal. Een provençaal was ooit een minnezanger. Die prulpoët deed omslachtig

uit de doeken hoe je prozac als antidepressivum gebruikt. Hij had aan twee PS'en niet genoeg. Hij gebruikte de psilocybine van zijn zus. De soliedste belegging was die in de psittacosisbestrijding. (Antwoord: 'is voorgegaan'.)

Rein Leentfaar